

werfödigheter vthi Kläder och Gåstebudh/ såsom Bröllop/ Barnes
öhl/ och Degraffningar/ må hafwa sin fulla krafft/allenast sådant/ och icke
måtte i acht tagas allenast ibland Ridderskapet vthan och the andre Stårv
derne i Ryket; Så wäl såsom then odräglige Gåst och Skiusningh/ som
nu/ öfwer Lagh och Ordningh/ sigh hafwer inristad/ blifwa aldeles
affstafad och rånad. Hwarföre Wij statte icke wara oräblig/ at nå
gre wisse Persohner deputerades/ som sådant företogo och öfwerlade/
och sedan Kongl. M. til wisdare gott finnande/ at authorisera och
stadhfast/ sliu betänckande vthi vnderdånigheet öfwer gosswo.

I X.

Huru lant och försunmligen executionen bådhe
å Landet och Städerna/ nu blifwer handterat/ prästwe Wij icke vthan förste för
erer och slagan/ och såsom alle gode Ordningar bronlla och äre krafftlöse/ där de
icke blifwa til wederbörligh execution främjade/ och medh alffwar beforderade;
Dy igenkalle Wij detta betänckande/ i krafft aff nu här giorde/ och Öf emellan
preditade Wij Affsteedh/ så mycket effertänckeligare/ som sådant synes och i sigh
fielste at fast angeldat och högnödig/ och försee Öf til Kongl. M. på det vnder
dånigste/ at den Order måtte til alla dem som executionen anförrodd är/ och
henne om händer bafwa/ såldh warda/ at hon måtte/ vthan anseende til någons
dignitet och Person/ för sigh gåå/ och wärdt ställigh göras/ effertom och dee/ som
sitt Kall och Ambete medh alffwar och iiffwer/ vthi detta sälli ey förtäta/ icke hel
ter borde stippa ontkalle eller onöfste.

X.

Efter såsom Kongl. May. h. store omsärgh öfwer alle
des troghne Vnderfåbares mera och fördringh/ sigh sträcker; Dy äbre Wij
til freda/ at förslaget om särdeles Naste Marknaders påbtudande/ måtte winna
sin foringh/ hemskällandes detta/ såmpre amur/ vnder Kongl. M. nådig
ste betänckande och gärfinnande.

Detta åhwanstreffne alt/ wara således af Öf sampe
ligen bewilliat/ samwett/ slutit och fast ställt/ och at det i alle sine
Artickler och Clausuler skal effertkommit och hållit warda; Så
hafwe Wij/ til mehre wisso och försäkringh/ detta medh egne Händer
vndertrifwet/ och witterligen medh Ware Signether beträffat. Da
cum Stockholm den 23. Novembris, An. 1660.

33. 32
Kongl. May: h.

Wår allernädigste Konnings och Herres
Ordningh och Stadga om Inseglat Paper/
Eller

Charta Sigillata,

Gjordh widh Riksdagen i Stockholm/ Åhr 1660.

Tryckt hoos Henrich Keyser Kongl. Bocktryckare,
I Stockholm, Anno 1660.

rörde Inseglat Papper jämvalothi Wårt KomungeRiike
Inrätta/så at/ vchi nästföljande tre Åhr/ som äre 1661/ 1662
och 1663/där af en Inkompsit kan samblas/ bem: Wäre be-
tännte/ och hållt dem af Häfträtterne/ till förnödhande och
belöningh; Dock där detta/ efter förb: tid; förlopp/ be-
finnes wara Landtens Inwåhnare til mehn och tröck/ skal
det då/ som sagdt är/ vphöra. Wij hafwe för denskul stadgat
och slutit/ at där medh skal så förhållas och procederas,
som följt:

I.

Skole här til brukas Ein åthskillige Signeten/ hwar-
there större än dedh andre / hwilke när dec äre på Papperet
tryckte / Skole alle sådane Art Papper/ hwar på ett af desse
tryckt är/ låsta dedh förste två öre Silfvermynt/ dedh an-
dra fyre öre/ dedh tredje åtte öre/ dedh fierde Sexten öre/
det fempte en Daler/ det Siette två Daler/ dedh Euidde
tree Daler Silf: Mynt/ och ingen högre taxa skal på nå-
get document falla/ huru högt af warde det och må wara.

II.

Andeck desse Inseglade Papper skole wara särdeles til
HäffRätternes aflöningh och betalningh / så måste lit-
twal Seglen förwaras vchi Räkne Gammaren / och Wår
Rätz Skattmesiare hafwa Nyckelen/ eller i hans frånwå-
ru den älsie af Rätz och Gammerråd.

III.

Allle desse Papper skole tecknas aff Secreteraren vchi
HäffRätten/ så at dedh Papper / som icke är be:ctnat medh
hans Namn / skal icke skattas rätt inseglat / eller aff något
warde wara.

IV.

IV.

Den inseglingen måste ske på wisse tider / hållt för
Nydhret / at Papperen desto beuämäre kunne komma i
bruk och sändas kringh om Riiket / men skulle det hända/
at man ock icke på en tid kunde så mycket Papper förtär-
ga / eller den / som det afhämtar / icke förtroor så stor
quantitet kunna förtras / som likwål effekten vch wixar/
så skal förbe: Person/ strax effter anfordran/ wara för-
plichtad och oshbart teckna så stor quantitet af hwar Sort,
som behöfues och begäres.

V.

Desse Inseglade Papper skal wår Rätz Drokedh/
eller i hans frånwåru/ Præsidenten aff denne HäffRätt/
eller den älsie aff Wår och Rätzens Råd / lata af samma
HäffRätt sändas til behörige orter: Och skal Commilla-
rius öfwer desse Sigillerade Papperen / här om beställa un-
der förb: Rätz Drokets / eller Præsidents / eller älsie
Rätz Råds disposition, och Quittensierne inhämta/
jämwal dersöre göra redo och räkenskap. Den samma skal
altidh besluta sigh om/ at hwem som förb: Papper / för be-
talningh / fordrar och begärer / må dedh/ vchan tidzspilla
och vpskost/ bekomma. Man skal och draga tidigh för-
sorgh dersöre/ at denne Wår förordningh må allment war-
da kunnigh/ så wål i Collegierne, som och både i Städerna
och å Landet / sampt at alle dec / som be: Papper behöfues
at bruka/ måge tidigt adverteras och blifwa vnderättas
de om denne Wår Stadgas rätta intention, förståndh och
bruk/

A us

bruk/

bruuk/låtandes aftompsten ricktigt komma til Håffrätternes Cassa och de betiäntes Afflöhmungar/ så snart den inkommer / hwillets quantum Staten skal utbrussa / den Commissarien i vidimerade Copier haffwer sig til rättelse/effter som han så wäl för wisse Deputerade af hwar Håffkåte/til des den haffwer sin fullnadh/hwilken medh Swertenzier bewijtes / som och sedermehe War Kåte-Gammar/sör Sffwerstättedh / äger at göra räkenskap/och den osehbart/beggestades/åhrligen afläggia och inleffra låta.

VI.

Såsom desse Paper skole både utshändas til alle Collegier, Dombhaffwande/ Lagmans-och Håradztingh/Kådshuffwur/ och flere/ som dem behöffwe/ som och på en wiss orsch/så wäl i denne/som och i alle andre Städer i Rikesthinnas til köps för hwar och en / som dem för betalningh haffwa will: Alltså skal deres aftompst först gåå til Wåre Hoffkåters betalningh här i Stockholm / i Jönköpingh och i Abo/ så at den/ tilmedh annat skal användas / til des de äre behörligen förnögdde: Men skinter sedan något öfwer / så skal det komma under War och Chronones disposition, då Wñ dedh så wäl til pios usus, som andre tarffwetweck låta användas.

VII.

Wå wele och at alle öpne Breff / Skriffter / Copier och Handlingar; Item Resolutioner/Donationer/Confirmationer / och Beneficia, som gåå och komma utfrån Wåre höge Collegier, såsom Hoffkåternes/sampt Krings-
Amu-

Ammiralitetz / Ganszlij- Kåte-Gammar / Commercij-Bergz-och de öffrige Collegierne/skole på sådane Insegla de Paper skrifwas för wårde/ Nembligen

Upprifs	1	50	2	} Dre.
	50	100	4	
	100	200	8	} Daler.
Från	200	400	1	
	400	1000	2	
	1000	2000	5	

Och hwad där öfwer går / förblifwer widh denne Taxa aff 3. daler Söldswermunt. Deet skal detta så försås / at alle de Breff / Acter och skriffter / som utshändas i Wåre namn / sampt undertecknas aff Wår Kongl. Regeringh/ och verificeras, medh Wåre Signeten/skole uträ desse Insegla de Paper betrihas och komma under en annan disposition, den Wñ öfwer dem ställandes wårde.

VIII.

Alle Assignationer och Inwitsningar / som stee til Kåte-Gammaren/ Kopparråntan/sampt Store och Små tullarne och andre Cronones Intrader / skole på desse Paper förseglas effter oswanstreffne wårde / så frampt dhe harröre aff Gårwor/ eller annanådth / och äre gratial eller lucratif saker: Men andre Assignationer, som gåå utfrån Collegier, Hoffrätten / Krings-Ammiralitetz, Ganszlij och Gammar / sampt Commercij-och Bergz Collegierne / skole wåra för sådane Insegla de Paper utskallade / effter som och de Assignationer / som stee på Löhn / eller annan giord

giord försträckningh / icke skole tecknas medh högze Signe-
ten/ än at

Ifrå	}	50	D. l. m. S. l. m. II	200. . . 2	Daler.
		2		400. . . 4	
		4		1000. . . 8	
		1		2000. . . 1	
		2		4000. . . 2	
Deesom gå öfwer				10000. . . 3	

IX.

Alla dee skrifter och Acter, som giswas aff Wär Öf-
werfådthållare/ General Gouverneurer / Landzhöfstdun-
gar/ Sedehållare/ jänwål dee som skee i Rådskustworne/
Kammars Samrår / eller elliest i Städerna/ och något skole
gälla det wari sigh i Handels eller Handwårds Samb-
qwånier och Societeter, eller elliest i ber: Ståders emfille
och Particulier Collegier, Gilder och Sålspaper / dee skole
på sådane Paper försattas / efter det prås och wårde/
som i näst föregångne Artikel förmåles.

X.

Öfwen så finne Wij nödige/ at Dommar / Attester,
Copier och alle andre skrifter / som tormeras och göras
aff eller widh Lagmans och Håradz Tingen / på sådane
Paper skole tecknas och förrättas / efter samma wårde/
som i den g: Puncten specificeras.

XI.

Alle Inlager på Kammars Samrårne / såsom Libellus,
Ex

Exceptio, Replica, Duplica &c. sampt med Attester, Pro-
tester, Cautioner och Fullmachten / skrivas på förseglat
Paper aff 2. öre; Men Dommar/ ibidem, på förseglat
Paper af 4. öre. Således hålles och med gemene Dommar
och Attester, som på Håradz Tingen finne skriftedigen
vthbegåras; Men Fastebrevven skrivas på Inseglade
Paper / eller Pergament (dock efter thet förståndh som i den
28. Puncten förmåles) aff 16. öre/en dal. två dal. som God-
zet kan importera til: Men innet Fastebrevf kommer på 3.
dal. medh mindre Sætherij medh vnderliggande Godz
förfallies.

XII.

Når vnder Rådsmann och Lagmans Tingen war-
der appellerat, skrivas alla de Inlagor och Attester, Ci-
tationer, Resolutioner, Fullmachten / Protester / Cautioner/
Inhibitioner på Inseglat Paper af 4. öre/ men Dom-
mar där sammestådes på Inseglat Paper för 8. öre Sil-
wer Mynt.

XIII.

Når vnder Håfvråttan appellerat warder / skrivas
alla Inlagor / Citationer Notificationer / Protester /
Cautioner och Resolutioner vthur Protocollen på förseglat
Paper af 8. öre / men Dommar på Inseglat Paper af
16. öre Silf. Mynt. De Promotorialer / Mandatorialer / eller
Monitorialer som gå vthur Håfvråttan / skrivas på Pa-
per af 4. öre / Men dee Copier / som leggas ther vthi / eller
hoos / som och Inlagorne / eller Parternes Brevf / dee skee
på Paper af 2. öre / når dee inneslutas.

XIV.

XIV.

Hvilken som söker Revision vnder Os ifrå Håff Rät-
terne / eller andre Collegier och behöfver någon deduction
hos Os at inläggia / eller andre bewijs insinuera / den
skal sådant förrätta på Inseglat Paper af 2. Dal. Silf.
Mynt: Men alle wåre Dommar förtattas på Inseglat
Paper af 3. Dal. Silfwer Mynt.

XV.

Alle skriftlige Contracter / som uprättas öfver Jor-
de Godz / å Landet / Boodar / Huus / Källare och Tompter
i Städer / dee skrifwas på Inseglat Paper efftersom Ar-
rendet / eller Hyran kan wara til / nembl. Åhrligh Hyra / el-
ler Arrende.

Ifrå	{	10	Dalt. Silf. My. Til	20 . . . 2	} Ore
		20		60 . . . 4	
		60		100 . . . 8	
		100		200 . . . 16	
		2		300 . . . 1	
		3		400 . . . 2	} Dalt.

Och intet högre / eansedt Hyran / eller Arrendet / til
högre Summa skege. Effter detta sättet procederas och
medh Skrytackter och annan Köpman / skap / när dee öf-
ver skriftlige Contracter och Köpebreff uprättas.

XVI.

Alle Contracter / Obligationer / Transporter / Pro-
tester emoot wårskars acceptation / eller deres betabungh /
skrifwes som följier :

At

Ufwärde til D. S. Mt. 50					
Ifrå	{	50	Dalt. Silf. My. Til	200 . . . 4	} Ore
		200		400 . . . 8	
		400		1000 . . . 16	
		1000		2000 . . . 1	
		2000		4000 . . . 2	

Och alle hwad där öfver gåhr / förblifwer widh denne
Taxa af 2. Dal. Silf. Mynt.

XVII.

Alle Fullmakter / Vocationer eller Instructioner / på
Embeten skrifwas theslikt på Charta Sigillata , och betas-
les som följier :

Ifrå	{	50	Dalt. Silf. My. Til	100	} 16 Ore.	
		1		200		} 2 Mt.
		2		1000		

Det Embetet som bestås i öhn
Och intet högre.

XVIII.

Alle Köpe Breff och Morgongåstwe Breff / på
Landgodz / Huus / Tompter och andre brukelige Köpman-
skaper / öfver hwilke skriftlige Instrumenter uprättas /
skrifwas på Inseglat Paper / Nembl.

Wårde
Som importerar

Ifrå	{	100	Dalt. Silf. My. Til	1000 . . . 1	} Dalt.
		1000		2000 . . . 2	

Och intet högre / fast Köpet aldrig så högt importerade.

XIX.

Alle Certificationer och Stöps skrifwas / vthan
Bij

åch

åthstiltadh af Godzets myckenheet/ på Inseglat Paper til
8. öre.

XX.

Deßlikt alla Testamenter af gement och fattigt
Folck/ tecknas på Paper à 16. öre: Men för Förnähme
Personer à 2. Daler. Silf. Mynt.

XXI.

Alla Paf/ som låge Ständz Personer taga/ antingen
til reffors fortsättiande til Landz/ eller Siös/ eller til affied
vthur tjänster/ skrifvas öfver Husvundet på Inseglat Pa-
per af 4. öre/ Men Förnähme och förmodgne Personer gif-
wa 16. öre/ eller een Daler Silf. Mynt för be:de Paper.

XXII.

Attester och Compromiser af och vnder goda Män-
deres Vihstagh/ Transactioner/ Affskifter och deres In-
ventarier/ skrifvas vppå Inseglat Paper til 8/16. öre/ i. dal.
2. daler Silfver Mynt/ efter advenant, som sakerne impor-
tera til/ och den ottonde Puncten vthvijsar.

XXIII.

Alla andre Attestationer/ Fullmactter vthom Kärr-
gångar: Item Promotorialer och Recommendationer/
skrifvas öfver Husvundet på Inseglat Paper för 8. öre
Silfvermynt.

XXIV.

Alla Privilegier/ Resolutioner, aningen the kända til
en Stadz förbättringh/ eller til Bergzbruiks opptagande/
eller givnes någon Stadh til thez nähringz optempti/ hot
och rådhgheet sampt Handels Societeter och Manufactu-
rer, deßlikt och sådane Privilegiers Confirmationer/ skrif-
vas på Charta sigillata för 2. dal. Silfvermynt.

XXV

XXV.

Alla Bördz, Lähre- och Leigde Breff skole skrifvas på
Inseglat Paper aff 16. öre Silfvermynt.

XXVI.

Junge Missiver och slutne Breff böre här vnder för-
stås/ medh mindre dee hafva sådan krafft, som öppne/ det
är dee innehålla Donationer/ Immulsioner/ Attester/ Te-
stamenten och mehra slike: Ey heller skole här vnder för-
stås Protocoller/ Registraturer/ Domböcker/ Täckebö-
cker/ Förklaringar som gåå Rätter emillan/ Missiver, Kan-
sakningar/ sampt Bancke och Kopparszedlar/ mycket min-
dre måtte tillåtas / at Tullar och Accysler här medh grave-
ras, som är vthi ansähande på Lille- eller Store Tull- och
Accijs Contorerna.

XXVII.

At åländige och fattige icke måge aff themne Förord-
ning lida något märckeligt besvär/ så velle Wi först/ at al-
le Supplicationer som skee aff fattigt Folck / skole vara in å
dese inseglade Paper beskjade/ och må författes på andre:
Dock så at på sådane Supplicationer tecknas dee Orden/
Ex gratia: Men andre skole allenast gifva 2. öre Silfver-
Mynt. Item, at alla Skriffter/ som angå mindre/ än 40.
dal. Silfvermynt/ jämväl skole här ifrån vara vndan-
tagne.

XXVIII.

Denne betalning förstås så/ at både Paperet och Eg-
ket hålles genom förbe: Taxa vara inlöst. Men hvad Per-
gament widhkommer / så skal decta/ a part, inlösas och be-

B u f

talas

talas efter des rätta värde / som det elliest ordinar e köpes.

XXIX.

Såsom in förvalt är / hvilke Skriffter och Acter skole på Sigillerade Paper försattas; Så skole och efter den tiden / som ber:de Paper äre publicerade / och kunne sinnas widh handen / inge af föreskrefne Skriffter och Acter wara aff något värde / hwarken för Rätta / eller elliest / utan hållas före / som wore dee aldrig skrefne / eller samtyckte / medh mindre dee på förseglat Paper äre skrefne / som dee och icke skole / aff någon / accepteras / eller atrenderas.

XXX.

Hwad Terminerne widhkommer / dee som försattas i denne Wär Residentz Stadh / eller i des negdh på 20. Miljer rundt om be:de Stadh / skole begynna at brukas den 10. Februarij, An. 1661. Men dee som sorrere vnder Götha Häfsträtten och widare äre aflagne / skole begynnas den 10. Martij; Och dee som höra vnder Storsjöskendömet / Smölandh och des Provincier / hafwa sin begynnelse den 1. Maj / alt och förbe:de nästkommande år; Dock måtte detta så försiås / at om någon fuller hafver useglat Paper / Men inkwälsfar will wärdet / den böter 4. gånger så mycket / som Paperet är wärdt til treestites Beslagaren och dee Fatige i samma eller näste Stad / och inkwäls måste thet anten låta omskrivas och rättas / eller och häftes och rätt Sigillerat Paper och sedan förseglas.

XXXI.

Och någon befunnes / som mehr be:de useglade Paper

per fördrifade sigh at misbruka / tagandes och brukandes falske Sigill och namn / den skal och an alla nåder derför plickta / som Wär och Chronones Tiuff.

XXXII.

Efter som somblige Skriffter kunne wara aff den bestafsenhet / at dee icke så præcise kunne æstimeras; Den skal thet så försiås / at hwar och en må wara medh giffwit til brukastore Segel / om ährendet fordrar / men icke mindre.

XXXIII.

Om så hände / at någon irringh / eller Confusion intrade / den Commissarien icke allena kunde rätta och bota; Då skal han den för Rätt; Drogen framföra / och han / sedan tillika / medh Rätt; Storkammararen; en Hofråd; och Sammer Råd; / samt en eller flere aff wede Classen aff denne Hofrätt / henne debattera / hwetägga och slucha / således at vthslaget blifwer Commissarien til rättelse och effier fölgd.

XXXIV.

Men skulle någon twiist aff dese useglade Paper komma och förortas / så skal den unmediate höra vnder Wäre Häfsträtter / och / där aff Fiscalerne vthföras och til ändeligh Domb besordras.

Wij befalle för denskul alle dem / som wederböre / i synnerhet Wäre öfwer Ståthållare / General. Gouverneur / Land; höfdingar / Ståthollare / Magistrater / så wal som Borgemejlare och Råd; i Städerna / jämpte alle andre / som öf; medh hörsamhet och lydno äre bebundne / och för Wär skulwele och stole göra och låta / at dee rätt

te sigh här efter / hällandes wederbörande stånd hand där öfwer / at
 denne Stadga mårätt warda tagen i akt och effierkommen / samt dee
 öfrige effierlehwandes hwadh här och blifwer godt summe / befalt / påbudt
 och clausulerat, såfäret hwar och en är at vndwilt i Wår hämbd och
 onåde. Til yttermera wisso är detta medh Wår Kongl. Secret och
 Wår Höxtåhrade älskelige Käre Frw Moders / samt dee andre Wäre
 och Wår Kyles respectiue Förmyndares och Regerings / Vnder-
 skrift bekräftadt. Datum Stockholm den 4. Decemb. An. 1660.

Hedewig Elconora.

Der Brahe/
 Grefve til Wismar
 borg S. R. Proq.

Gustaf Baner/
 K. Marschens fälde.

Carl Gustaf Wrangell/
 S. R. Ammiral.

Magnus Gabriel De La Gardie,
 S. R. Gensl.

Gustavus Eoep/
 K. Statthållaren i Stockholm.

På the Årender som aff
 S. Excell. Her öfwer Ståthållaren / tillijka medh Borgemästare och
 Råd i thesse daghar äre beslucne / och på allmenne
 Rådstrou den 10. Maj 1661. pu-
 blicerade.

I.

Medan som befimmes at then helsosamme
 intention om Iustitiens tilbörliche admi-
 nistration icke niuter aldeles sin effect,
 vthan dithstillige Misbrut emoot / och öf-
 wer then tilföremme fattade Ordning in-
 rätta / En är godt summe och beleswat / at samma Ord-
 ning skal å Nyo öfwer sees / förbättras / och hwarion och
 enom til rättelse tryckias och publiceras.

2. Samnaledes til at betaga the stoora misbrut
 och bekostningar / på Troloffningar / Brötkop / Barns-
 öd / Kyrckiegångar / Begraffningar och Klådedräch-
 ter / äre någre nyttige ordningar conceperade och för-
 fattade / hwilke medh thet första publiceras skola.

3. Öfwer Kyrckiorues richtige och åhrliche råkens-
 skaper / Schole och Hospitals ordning / och the Fattis-
 gas skötsel och vnderhald / är ock i lita måtto en godh
 anstaldt giord / så wnda sigh för themma tyden hafwer
 göra lant.

4. Thet blifwer ock tillsagdt nu som tilföremme / at
 ingen